

Hrad Točnick

Kraj: Středočeský

Okres: Beroun

GPS souřadnice: 49.890610N, 13.887201E

Adresa URL: www.hrad-tocnik.cz

Facebook: www.facebook.com/Hrady.Tocnik.Zebrak

Vrcholně gotický hrad Točnick najdeme poblíž města Žebrák na Hořovicku, dobře viditelný při průjezdu dálnicí mezi Prahou a Plzní.

Bezprostřední příčinou ke stavbě nového hradu Točnicka byl bezpochyby požár, který poškodil hrad Žebrák v roce 1395. Nedlouho poté si tedy začal král stavět honosnější a pohodlnější hrad Točnick na vyvýšenějším místě vzdáleném od Žebráku sotva 500 m. Točnick byl vystavěn zřejmě v letech 1398–1401 na témže skalním hřebeni křemencového valu o sto metrů výše než Žebrák. Již v roce 1400 nechal Václav IV. na Točnick převést a uložit část královského pokladu.

V tomto kritickém období vlády Václava IV., kdy nenávratně zanikaly staré hodnoty, bylo nezbytné, aby i středověký hrad reagoval na nebezpečí, ohrožující samu podstatu jeho existence. Nejen v organizaci a způsobu boje, ale i v architektuře znamená tato doba, a dokonce i hrad Točnick samotný, zvrat, jímž jedna epocha končí a současně klade základy pro nástup příští. Je nepochybné, že hrad, tak rozsáhlý a výtvarně tak prvořadý, nebyl postaven jen pro osobní lovecké potěšení krále. Prozrazuje to už samotná existence dvou paláců, tak rozdílných ve vnitřním i vnějším vybavení.

Po upálení mistra Jana Husa, se Václav IV. na hradě již nezdržoval v takové míře jako předtím. Nechal si postavit Nový Hrádek u Kunratic a jeho poslední návštěva na Točnice je zaznamenána v září roku 1415.

Po smrti Václava IV. dne 16. srpna 1419 přechází hrad na jeho bratra Zikmunda. Ten odsud odváží již po čtyřech dnech většinu vybavení, stejně jako část státního pokladu.

Roku 1421 nechal Zikmund zastavit hrad Erkingerovi ze Seinsheimu, předkovi Schwarzenberků. Ten zasnoubil svého syna Heřmana s Eliškou, dcerou Bedřicha Kolowrata (7. července 1421). Heřmanovi bylo slíbeno velké věno a aby se smlouvě dostalo, nechal si Bedřich z Kolowrat dát hrady Žebrák a Točnick přímo do zástavy jako záruku. Nakonec mu oba hrady zůstaly.

Roku 1427 byly hrady odevzdány na čas válečníkům Habartovi z Adlaru (Točnick) a Hanušovi Kuplířovi ze Sulevic (Žebrák), kteří měli zlepšit obranyschopnost hradů. Od nich je opět přebírá Hanuš z Kolowrat.

Dne 7. července 1461 odkupuje hrady Jiří z Poděbrad a to z toho důvodu, aby nezůstaly v rukou pánů přísně katolických, postupuje je svým čtyřem synům. Nakonec svěruje Žebrák s Točnickem do rukou Bedřicha ze Šumberka, pána Pernštejnského (sice katolíkem, ale věrnému svému králi).

Roku 1484 se oba hrady již nacházejí v rukou bohatého rodu Gutštejnů (Burjan z Gutštejna), nicméně jsou oba hrady zanedbávány.

Roku 1522 prodává Ludvík Jagellovský hrad Točnick Janovi z Vartemberka z kostelecké větve, který na hradě provádí mnoho stavebních úprav. Vartemberk však čím dál, tím častěji přebývá na severu Čech a tak mění Točnick 6. října 1534 za panství Rohozec s Volfem Krajířem z Krajku na Bystřici, ten ho 21. listopadu 1534 přepisuje na Volfa mladšího Krajíře z Krajku. Krajířové pak hledají na obou

hradech údajný zakopaný poklad a doslova demontují Žebrák.

Roku 1595 se Točnick s Žebrákem dostávají zpět do vlastnictví Koruny české. Z Točnicka se stává jedno ze státních vězení a až do roku 1865 je majetkem české komory. Sídlo správců bylo ovšem přesunuto na Zbiroh a Točnick postupně zpusťl a zcháťral.

Roku 1923 odkupuje od Josefa Colloredo-Mansfelda hrad Točnick Klub Československých turistů. Klub zde provádí řadu zabezpečovacích prací, bohužel bez památkového dozoru: vyčištěny jsou sklepy, přízemí Královského paláce, studna a brutálním způsobem jsou vybetonovány podlahy obou paláců.

Roku 1945 se majitelem hradů stala Československá obec Sokolská. Od roku 1953 vlastní oba hrady stát, který zde provedl některá statická zajištění.

Prohlídkové okruhy hradu Točnick:

Volná prohlídka hradu (základní okruh)

Prohlídka hradu s průvodcem (základní okruh)

Oba hrady – Točnick a Žebrák (základní okruh)

Informace o návštěvní době zde.

Ceny vstupného zde.

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

